

อำนาจศาลในการสืบพยานกรณีขาดนัดในคดีแพ่ง

นายสันติสุข ทิพย์สุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-670-8

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CIVIL COURT'S TRIAL IN ABSTENTION CASE

Mr. Santisuk Thipsuk

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Law
Department of Law
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 1999
ISBN 974-334-670-8**

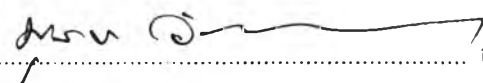
หัวข้อวิทยานิพนธ์ อำนาจศาลในการสืบพยานกรณีขาดนัดในคดีแพ่ง
โดย นายสันติสุข ทิพย์สุข
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะชีวะกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ชงทอง จันทร์ทอง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะชีวะกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สิมา วรรณโกวิท)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชาญณรงค์ ปราณจิตร)

สันติสุข ทิพย์สุข : อำนวยการในการสืบพยานกรณีขาดนัดในคดีแพ่ง

(CIVIL COURT'S TRIAL IN ABSTENTION CASE)

อ.ที่ปรึกษา : ผ.ศ. มรธา วัฒนะชีวะกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์,
141 หน้า. ISBN 974-334-670-8

โดยวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ มุ่งเน้นศึกษา ทฤษฎีการสืบพยานโดยทั่วไปในการสืบพยานในคดีแพ่ง หลักการในเรื่องอำนาจศาลในการสืบพยานกรณีขาดนัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเดิม โดยนำมาเปรียบเทียบกับหลักการในเรื่องอำนาจศาลในการสืบพยานกรณีขาดนัดในคดีแพ่งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2543 วิเคราะห์หลักการที่แก้ไขใหม่ ที่จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณา และเป็นธรรมต่อคู่ความในคดีอย่างไร กฎหมายที่แก้ไขใหม่ให้ความคุ้มครองแก่คู่ความที่ขาดนัดเพียงพอหรือไม่ และให้อำนาจแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจในการสืบพยานกรณีขาดนัดในคดีแพ่งอย่างเหมาะสมหรือไม่

จากการที่ได้ศึกษาพบว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง อำนาจศาลในการสืบพยานเป็นไปอย่างกว้างขวางภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย โดยหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งสามัญใช้หลักความตกลง โดยคู่ความเป็นฝ่ายพิสูจน์ข้อเท็จจริง ดังนั้นเมื่อคู่ความขาดนัดจึงกลายเป็นกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งวิสามัญยอมไม่สามารถใช้หลักความตกลงกันได้ ต้องนำหลักการตรวจสอบ หรือหลักการพิสูจน์ความจริงมาใช้บังคับ โดยกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิสูจน์ข้อเท็จจริง แต่ทั้งนี้ศาลมีดุลพินิจวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงตามคำฟ้องโจทก์เพียงพอที่จะพิพากษาได้หรือไม่ และคู่ความที่ขาดนัดก็มีสิทธิขอพิจารณาคดีใหม่ ภายใต้หลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

SANTISUK THIPSUK : CIVIL COURT'S TRIAL IN ABSTENTION CASE

THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROF. MOORATA WATANASHEEVAKUL

THESIS CO-ADVISOR : CHIRANIT HAVANOND, S.J.D.

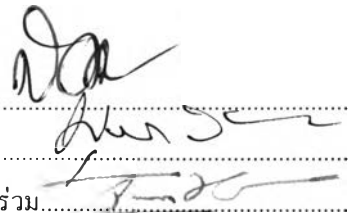
141 PP. ISBN 974-334-670-8

The objective of this thesis is to study about the theory concerning proof in civil cases and about the jurisdiction of courts in default cases under the old Civil Procedure Code in comparison with the Civil Procedure Code Revision Act (No. 19) B.E.2543 (A.D.2000). by analyzing the development of new principles and their effects on procedure and justice. Whether it has adequately protects the party in default and whether it gives the courts sufficient discretion to deal with the issue of proof in default cases.

The study finds that in civil proceeding, under the law, the power of courts to admit the evidence is quite broad. The ordinary principle of the in Procedure applies. Under the agreement principle parties, the parties must prove the facts. When the parties are in default, the agreement, principle is not applicable. The principle where by in this case the court should have the discretion to consider whether the facts submitted by the plaintiff are sufficient to proceed with the case. The court is given the duty to determine the facts or to prove the facts then applies. However, the party who is in default can ask for the court to reconsider the case under the principles and time limit specified. by the law.

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผ.ศ. มรุธา วัฒนะชีวะกุล ที่รับเป็นที่ปรึกษา และท่านอาจารย์ ดร.จิรนิติ หารวานนท์ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาร่วม และช่วยวางรากฐานแนวคิดทฤษฎี

ขอขอบพระคุณ ร.ศ.ดร. กมลชัย รัตนสกาวงศ์ ที่รับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งท่านอาจารย์สีมา วรรณ โกวิท และท่านอาจารย์ ชาญฉรงค์ ปราณิจิตต์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์อุดม เฟื่องฟู่ง ท่านอาจารย์ จริญญา ภักดีธนากุล ท่านอาจารย์ สุนัย มโนมัยอุดม ท่านอาจารย์ จำลอง สุขศิริ ท่านอาจารย์ วิชัย อริยะนันทกะ ร.ศ. จักรพงษ์ เล็กสกุลไชย ท่านอาจารย์ มนตรี ยอดปัญญา ท่านอาจารย์ ไพโรจน์ วายุภาพ ท่านอาจารย์ ยงยศ เอี่ยมทอง ท่านอาจารย์ กฤษณา บุญยสมิต ท่านอาจารย์ พรชัย อัสววัฒนาพร รองศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร และศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนแสดงข้อคิดเห็นต่างๆ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์กับ ผู้เขียนเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณ คุณฤทธิชัย งดงาม ที่ช่วยผู้เขียนหาข้อมูลเพื่อทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ คุณฉวีรัฐวิวรรธน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา คุณสิริพันธ์ พลรบ คุณวรรณชัย บุญบำรุง ที่ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอขอบคุณ คุณประธาน จุฬาโรจน์มนตรี ที่กรุณาให้ข้อมูลในส่วนของกฎหมายอังกฤษ และคุณธนะชาติ ปาติยะเวทย์ คุณชาญชัย บุญยวรรณ คุณพรพิมล ชินพัฒน์วานิช ที่กรุณาช่วยแปลข้อมูลภาษาต่างประเทศ และขอขอบคุณ คุณเกรียงศักดิ์ อรุพงษ์พิศาล เพื่อนที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา

สุดท้ายขอกราบทำเป็นกตเวทิตาคุณแด่ อาภิรมเประฉาย รัญญอนันต์ผล และบิดามารดา ที่อบรมสั่งสอน ให้การสนับสนุนในด้านการศึกษ เป็นกำลังใจ และให้โอกาสที่ดีในทุกๆด้าน แก่ผู้เขียนมาโดยตลอด ซึ่งผู้เขียนรู้สึกทราบบ้างในพระคุณยิ่ง กราบขอบพระคุณบูรพาจารย์ทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้วิชาความรู้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	3
3. ขอบเขตของวิทยานิพนธ์.....	4
4. วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
5. สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวความคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ของการพิจารณาโดยขาดนัด และการขอพิจารณาคดีใหม่ รวมทั้งระบบการพิจารณา และทฤษฎีว่าด้วยการสืบพยาน.....	6
1. แนวความคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของการพิจารณาคดีแพ่งโดยขาดนัด และการขอพิจารณาคดีใหม่.....	6
1.1. แนวความคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของ การพิจารณาคดีแพ่งโดยขาดนัด.....	6
1.2. แนวความคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ ของการพิจารณาคดีแพ่งโดยการขอพิจารณาคดีใหม่.....	6
2. ระบบการพิจารณาและการสืบพยานทั่วไป.....	7
2.1. ระบบกล่าวหา.....	7
2.2. ระบบไต่สวน.....	8
3. แนวคิดพื้นฐานและหลักทฤษฎีกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.....	13
บทที่ 3 การขาดนัดและกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งเพราะเหตุขาดนัด.....	24
1. การขาดนัดและกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งเพราะเหตุขาดนัดใน ต่างประเทศ.....	24
1.1. ประเทศอังกฤษ.....	24

1.1.1. การส่งหมายในกระบวนการเริ่มต้นคดี (Service of Originating Process).....	25
1.1.2. การส่งหมายปกติ (Ordinary Service).....	27
1.1.3. การรับทราบหมาย (acknowledgement of service).....	28
1.1.4. การขาดนัดแสดงเจตนาต่อสู้คดี (Failure to give notice of intention to defend).....	29
1.1.5. คำพิพากษาโดยขาดนัด (Judgment in default).....	30
1.1.6. การขาดนัดยื่นคำคู่ความ (Default of Pleading).....	33
ก. การขาดนัดส่งคำฟ้อง (Default to service of statement of claim).....	33
ข. การขาดนัดยื่นคำให้การ (Default to defence).....	33
1.1.7. การขาดนัดพิจารณา (Failure to appear).....	34
1.2. ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	34
1.2.1. ข้อความทั่วไป.....	34
1.2.2. การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณา.....	35
1.2.3. การขาดนัดยื่นคำให้การ (Default to defence).....	36
1.2.4. การขาดนัดพิจารณา (Failure to appear).....	37
2. การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเหตุขาดนัดตามกฎหมายไทย.....	39
2.1. การขาดนัดยื่นคำให้การ.....	39
2.1.1. จำเลยได้รับหมายเรียกให้ยื่นคำให้การ หรือโจทก์ถูกฟ้องแย้ง.....	39
2.1.2. จำเลยหรือโจทก์มิได้ยื่นคำให้การหรือ หรือคำให้การแก้ฟ้องแย้งในเวลาที่กำหนดไว้.....	40

2.1.3. จำเลยหรือโจทก์มิได้แจ้งเหตุขัดข้องต่อศาล ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด.....	42
2.2. กระบวนพิจารณาหลังจากจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ.....	43
2.3. การพิพากษาหรือการมีคำสั่งชี้ขาดคดีโดยขาดนัดยื่นคำให้การ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2543 มาตรา 198 ทวิ.....	47
2.4. ผลบังคับในกรณีที่จำเลยที่ขาดนัดยื่นคำให้การ ไม่มาศาลในวันสืบพยาน.....	62
2.5. กระบวนพิจารณาในคดีที่จำเลยบางคนขาดนัดยื่นคำให้การ.....	65
2.6. ทางแก้สำหรับจำเลยที่ขาดนัดยื่นคำให้การ.....	67
2.7. ผลของการขาดนัดยื่นคำให้การ	69
2.8. การขอพิจารณาคดีใหม่กรณีขาดนัดยื่นคำให้การ.....	75
2.8.1. กำหนดเวลาการยื่นขอพิจารณาคดีใหม่.....	77
2.8.2. การพิจารณาคำขอให้พิจารณาคดีใหม่.....	77
3. บทบาทของศาลในการดำเนินกระบวนพิจารณา ในกรณีคู่ความขาดนัดพิจารณา.....	78
3.1. หลักเกณฑ์ทั่วไป.....	78
3.2. กรณีคู่ความทั้งสองฝ่ายขาดนัดพิจารณา.....	81
3.3. กรณีโจทก์ขาดนัดพิจารณา.....	84
3.4. กรณีจำเลยขาดนัดพิจารณา.....	87
บทที่ 4 การขอพิจารณาคดีใหม่	94
1. ประเทศอังกฤษ.....	94
2. ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	94
3. การขอพิจารณาคดีใหม่ในประเทศไทย	
3.1. การขอพิจารณาคดีใหม่ระหว่างพิจารณา.....	95
3.1.1. หลักเกณฑ์การขอพิจารณาคดีใหม่.....	95
3.1.2. การพิจารณาคำขอพิจารณาคดีใหม่.....	96
3.1.2.1. ศาลเห็นว่าการขาดนัดมิได้เป็นไปโดย จงใจหรือมีเหตุอันสมควร.....	97

3.1.2.2. ศาลเห็นว่าการขาดนัดเป็นไปโดยจงใจ หรือไม่มีเหตุอันสมควร.....	98
3.2 การขอพิจารณาใหม่กรณีศาลมีคำพิพากษาแล้ว.....	102
3.2.1. หลักเกณฑ์การขอพิจารณาใหม่	102
3.2.1.1. ต้องเป็นคู่ความที่ขาดนัดพิจารณาและมี การพิจารณาไปฝ่ายเดียว	102
3.2.1.2. คู่ความนั้นถูกศาลพิพากษาหรือมีคำสั่ง ให้แพ้คดีในประเด็นที่พิพาท	103
3.2.1.3. ต้องไม่เข้าข้อยกเว้นตาม มาตรา 207(1)-(3)	104
3.2.2. วิธีการขอพิจารณาคดีใหม่	106
3.2.2.1. กำหนดเวลายื่นคำขอพิจารณาคดีใหม่	106
3.2.2.2. การบรรยายคำขอพิจารณาใหม่	110
3.2.3. หลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอพิจารณาคดีใหม่	113
3.2.3.1. คำขอพิจารณาใหม่ต้องถูกต้องตาม มาตรา 207 และ 208	114
3.2.3.2. มีเหตุสมควรเชื่อว่าคู่ความฝ่ายที่ขาดนัด นั้นมาศาลไม่ได้	114
3.2.4. ผลของการอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่	115
3.2.4.1. ศาลสั่งงดการบังคับคดี และแจ้งให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ.....	116
3.2.4.2. คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลโดย คู่ความขาดนัด และคำสั่งอื่นๆ ของศาลสูงในคดี เดียวกันนั้น และวิธีการบังคับคดีที่ได้ดำเนินไปแล้ว ให้ถือเป็นอันเพิกถอนไปในตัว.....	116
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	121
รายการอ้างอิง	128
ภาคผนวก.....	133
ประวัติผู้เขียน.....	141